

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Frid. Adolphi Lampe S. S. Theol. Doct. Ej. Et Hist. Eccl.
Professoris Ordinarii, Delineatio Theologiæ Activæ**

Lampe, Friedrich Adolph

Herbornæ Nassaviorvm, 1728

Caput III. De homine secundum qualitates morales considerato in statu
corruptionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-28501

CAPVT TERTIVM.

De homine secundum qualitates
morales considerato in statu cor-
ruptionis.

SUMMARIUM.

- I. De duplici statu hominis in genere agitur §. 1.
3. ita ut
 - A. Illum dari excluso statu tertio probetur 1. 2.
 - B. Quo ordine de eo agendum sit, indicetur 3.
- II. De statu corrupto in specie 4 --- 32. tractatur
 - A. Descriptio ejus datur 4 --- 29.
 1. Per definitionem tam nominis, quam rei 4
 2. Per deductionem ejus 5 --- 29.
 - a. Quoad essentiam corruptionis 5 --- 14.
 - α. Quatenus est habitus perversus 5 --- 13.
 - β. Nomina illum experimenta 6.
 2. Attributa illum exaggerantia 7 --- 13.
 - a. Fœditas 7.
 - b. Universalitas 8 --- 12. que
 - a. Per partes deducitur 8 --- 11.
 - b. Contra objectiones defenditur 12.
 - c. Insuperabilis vis 13.
 - β. Quatenus per pravas actiones se exer-
rit 14.
 - b. Quo-

b. *Quoad circumstantias* 15 --- 29. *in quibus occurrunt*

a. *Diversitas pravarum affectionum* 15.
16. *quæ*

N. *Enarratur* 15.

U. *Causæ ejus indicantur* 16.

β. *Graduum distinctio* 17 --- 29.

N. *In ipso habitu pravo* 17 --- 25.
secundum duas classes

a. *Sub statu securitatis carnalis* 18
--- 22.

b. *Sub statu excitatæ conscientiæ*
23 --- 25.

U. *In actibus vitiosis* 26 --- 29. *qui sunt*

a. *Aut statui corrupto quodammodo eum statu gratiæ communes*
27. 28.

b. *Aut statui corrupto peculiare*
29.

B. *Relatio hominis in hoc statu ad doctrinam moralem explicatur* 30 --- 32. *ita ut doceatur*

1. *Quousque ejus objectum non sit* 30.

2. *Quousque illud sit* 31. 32.

a. *Indirecte* 31.

b. *Directe* 32.

I.

In duas partes contrarias genus hominum univ-
ersum, quale nunc est, funditur, *bonos & ma-
los, justos & injustos* Rom. 11. 6. seq. Act. xxiv. 15.

B

Scri-

Scriptura Sacra jam a Paradiso hanc distinctionem orditur, in quo inter *semen serpentis & mulieris* perpetua inimicitia est posita Gen. III. 15. idque secundum æternum propositum Dei, Rom. IX. 22. 23. quod hætenus validum fuisse Scriptura æque ac experientia testatur, & ad finem mundi valiturum esse verbum Propheticum docet. Hæc diversitas gignit duos diversos *Status*, nempe *Status corruptionis* quem vulgo *Status natura* appellant, & *Status gratia*, quos Scriptura considerat, ut duo *Regna* contra se invicem perpetuo belligerantia Matth. XI. 12. Col. I. 13.

II. Sub alterutro horum Regnorum unusquisque mortalis in hac vita degit. Tertium & medium quasi statum, qualem fingunt, qui statum *bestialitatis, humanitatis ac Christianismi* distinguunt, Scriptura rejicit. Matth. VII. 24. VII. 13. 14. XII. 30. Et ipsa ratio illum evertit, quæ quicquid a bono divergit, *malum* esse docet.

III. Ut ergo penitius *subjecta*, quorum actionibus Theologia activa formam inducit, dignoscantur, singulorum horum statuum tum *indoles* tum *dispositio* ad hanc doctrinam expendi debet.

IV. Status, in quo omnes homines nascuntur, & plerique perseverant, est STATUS CORRUPTIONIS, qui Statui *integritatis*, in quo homo ad *imaginem Dei* erat conditus, e diametro contrariatur, ac propterea dicitur חַוְוָה *corruptio*, חַוְוָה *pravitas*, אַשְׁמוּרָה *aversio*, & ita porro. Corruptio hæc non est *physica*, sed *moralis*. & consistit in eo, ut omnis præcellentia, quæ *actuositati*, actionibusque humanis per *imaginem Dei* inerat, sublata sit, atque in contrariam confusionem & defor-

deformitatem fuerit mutata. Hujus catastrophes origo & historia alibi pertractatur. Nos simpliciter effectum tristem, quem etiamnum in tota Adami posteritate hæc labes exhibet, respicimus. Potest autem spectari vel quoad *essentiam*, quæ omnibus peccatoribus communis est, vel quoad *circumstantias*, quæ diversimode in diversis peccatoribus se habent.

V. In genere spectata *corruptio* sub se comprehendit tum *habuum* quendam vitiosum peccatori inhærentem, tum *actiones* perversas, quæ inde indefinenter profluunt.

VI. *Corruptio habitualis* nomine *carnis* insignitur Joh. 111. 6. Rom. VIII. 5. & Gal. v. 17. &c. Ad vivum miseriæ ejus speculum exhibendum faciunt emblemata *tenebrarum*, *deformitatis*, *impuritatis*, *scætoris*, *servitutis*, *carceris*, *vinculorum*, *foveæ*, *morbi turpissimi*, qualis v. gr. *lepra*, quin *mortis* Eph. 11. 1. 5. Col. 11. 13. Joh. v. 25. &c. Quanto cum jure hæc expressiones adhibeantur, liquet ex corruptionis hujus *scæditate*, *universalitate* & *insuperabili* tenacitate.

VII. Status est *scædissimus*, quia involvit non solum pristinæ excellentiæ everisionem, sed etiam contrariæ turpitudinis tantam inductionem, ut & abominationi Deo omnibusque sanctis sit, & venenum suum in alias quoque creaturas diffundat. Hoc tot impuritates ac maledictiones Legales olim adumbrarunt. Hinc non *brutis* solum, sed noxiis etiam *feris* ac *belluis* peccator sæpe assimilatur, aut præfertur.

VIII. *Corruptio* hæc est *universalis* tam *objecti-*

ve, quoniam *omnium vitiorum radicem* in se comprehendit; quam *subjective*, quoniam

(1) In *omnibus* est *hominibus* Rom. I. 11. 10. II. 19.

(2) A primo eorum ortu Gen. VI. 5. ad ultimum vitæ, nisi gratia divina intercedat, momentum, adeoque *omni tempore*.

(3) In *omnes facultates* partesque hominis se diffundit, instar *fermenti* totam massam corrumpentis. Unde & *emphatice* *vetus homo* Rom. VI. 6. Eph. IV. 22. Col. I. 11. 9. dicitur.

IX. *Intellectus* sane quantum ignorantia veritatum salutarium laborat, I. Cor. II. 14. tam perspicax est in illis, quæ ad concupiscentias pravas titillandas explendasque faciunt Jerem. IV. 22. *Phantasia* corporeis falsisque imaginibus ita est repleta, ut spiritualia ac vera sibi debite representare nequeat. *Memoriam* solorum futilium tenacem *oblivio* officii occupat. *Conscientia* aut non consulitur, aut opprimitur ac frænatur.

X. In *voluntatis ratiocinio* *judicioque* *Sapientia*, *Prudentiaque* locum occupavit *Error* ac *Stultitia*. *Inclinatio* autem ejus ita est corrupta, ut omni veri summique boni desiderio exuta, ad malum sub falsa boni specie occurrens semper propendeat. Hinc non solum intellectus *judicii*que cæcitas augetur 2. Petr. I. 11. 5. Rom. I. 28. Eph. IV. 17. 8. sed etiam summa in *affectibus* exoritur confusio Jes. LVII. 20. Nam in voluntatem dominantur 2. Petr. II. 19. a bono eum præpedientes, & in omne malum cum impetu rapien-
tes.

XI. *Corpus* ipsum hæc tabes inquinavit, quod
inde

inde *corpus peccati* ac *mortis* dicitur Rom. vi. 6. vi. 11. 24. *cujus membra sunt arma injustitiae* Rom. vi. 12. 13. non quasi corpus aut peccet, aut peccati prima origo sit, sed quia voluntas eo abutitur & cupiditatibus suis idoneum instrumentum in eo possidet. Præterea communicatio, quam corpus per *sensus* cum *rebus mundanis* habet, nova semper cupiditatibus perversis alimenta subministrat, ita ut *oculi, manus, pedes* identidem *scandalum* objiciant Matth. v. 29. 30. xviii. 8. 9.

XII. Neque hæc corruptionis universalitas ex eo destruitur, quod supersint *rudera* quædam pristinae imaginis divinae in omnibus hominibus, quodque *viribus nature* quidam subnixi multa malitiæ habitualis effecta expugnaverint. *Rudera* enim illa nihil sunt nisi ruinae destructi ædificii, ex quibus duntaxat colligitur, quantum illud fuerit. Et quamvis *motus* quidam mali in quibusdam minus fuerint conspicui, nihilominus radix intacta mansit.

XIII. Miseriam tantæ turpitudinis id auget, quod sit *insuperabilis* omnibus viribus carnis per totalem impotentiam hominis, quam aliis contra *liberi arbitrii* patronos ex Scriptura ac ratione defendimus.

XIV. Habitus eoque corruptus actionum pravarum innumerabilium est scaturigo Ps. xix. 13. Job. ix. 3. uti vel ex eo patet, quia, quamdiu homo sibi relictus, quicquid aut molietur animo, aut ore atque opere proferat, *non aliter*, quam *male* agit, siquidem & vero *principio* & legitimo *modo* atque *sine* omnes ejus actiones carent. Hinc

B ;

omnia

omnia *cogitata, dicta, facta* uniuscujusque irregniti nil nisi peccata sunt, sive eorum recordetur, sive oblivioni ea mandaverit. Accedunt duæ circumstantiæ aggravantes.

(1) Inter innumera illa peccata nullum est, quod non per suam contra sanctitatem Dei pugnam omnia vincula unionis cum eo ruperit, & per violationem juris ac majestatis divinæ æterna morte dignum sit.

(2) Præterea singulis pravis actionibus & *omissio boni & commissio mali*, adeoque duplex fœditas & duplex culpa æterna maledictione digna inest Jerem. 11. 12. 13. Jac. 1v. 17. Rom. vii. 9. Unde quam horrendum sit, adeo immenso tantarum noxarum cumulo premi, abunde liquet.

XV. Cæterum non una in hoc statu *morbi lethalis*, quo omnes laborant, occurrit *varietas*. Nam, quod ipsum perversum concernit *habitum, passiones* diversæ in his, diversæ in illis *dominantur*: unde per se fluit, ut alii in hos, alii in alios actus peccaminosos prorumpant: quin ut iidem hodie his, cras aliis concupiscentiarum stimulis agitentur. Hinc Regnum tenebrarum est Regnum meræ *confusionis*.

XVI. Diversitatis hujus complures existant ac sæpenumero concurrunt causæ, *interne* temperamenti *sanguinis* varia multisque mutationibus obnoxia *mixtura*; *externe* educationis ratio; *exempla* ad imitationem invitantia, *consuetudine: prava*, præsertim generaliores & quæ diuturnitate invaluerunt, *objectorum* boni malive specie illudentium in mundo *differentia, ætatis, sexusque* discrimina, quin & specialis, quam unusquisque sequitur,

vita conditio. Hæc tamen omnia providentiæ divinæ subjecta sunt, quæ malitiam cordis ab omni parte spectandam exhibere vult. Quin diversas Ecclesiæ Oeconomias Deus ita moderatus est, ut diversæ malitiæ atque impotentia carnis facies in apricum producerentur.

XVII. Potissimam attentionem meretur *graduum* in hoc statu diversitas. Nam *malitia inherens* magis in illis apparet, qui absque omni salutis cura peccatis ingurgitati sunt, minus in illis, qui aliquatenus convicti sunt. In illis *conscientia dormiens* omnem salutis spem præscindit, in his *evigilans* aliquam præstat.

XVIII. Priorem classem consideramus ut constitutam sub *Statu securitatis carnalis*, qualis describitur 1. Thess. v. 6. Prov. xxiii. 34. 35. Hæc pro variis causis varios iterum gradus nanciscitur. Nam

(1) Nascitur ex *ignorantia* Eccl. viii. 6. Deut. xxxii. 29. quæ nunquam in totum excusat Rom. ii. 11. 12. Nihilominus magis minusve est *excusabilis* pro mediorem cognitionis sufficientia ac defectu. Luc. xii. 47. 48.

(2) Ex supina salutis *negligentia* quæ *mulis, asinis*, aliisque brutis similes reddit Ps. xxxii. 9. Jes. i. 3.

(3) Ex *obstinatione* contra lucem veritatis.

XIX. Posterior hæc emphatice in sacris describitur. Est enim *σκληροκαρδία* Matth. xix. 8. *σκληροτραχηλία* Act. vii. 51. *cor lapideum* Ezech. xxxvi. 26. *incurcumcisum* Jerem. ix. 26. &c. Exemplum singulare exhibet Pharao, nec non Zedekia 2. Chron. xxxvi. 13. Dupliciter autem se

exferit, tum per salutis *contemptum*, tum per directam *contra veritatem pugnam*.

XX. *Contemptus salutis* exercetur.

(a) Per longanimitatis divinæ abufum Rom. 11. 4. 5.

(b) Per rejectionem confilii, quod in verbo Dei exhibetur Prov. 1. 25. Jerem. 7. 16. 17. Hinc fequitur, quod, quo clarius & efficacius confilium hoc exhibetur, eo turpior evadat *contemptus*. Atque eapropter fingulare momentum ad contemptus hujus crimen exaggerandum affert gratiofa Evangelii fub Oeconomia Novi Testamenti difpenfatio Hebr. 11. 2. 3. x. 28. 29.

(c) Per ipforum judiciorum, quæ aut alios jam confumerunt, aut ipsis male agentibus prope impendent, vilipendium. De priori Jerem. 11. 8. 9. de posteriori Jerem. v. 2. 3. Atrocius eft, quando illi, qui judicia divina reapse experti funt, illis remittentibus ad vomitum redeunt Exod. 1 x. 34. 35. Amos. 1 v. 6. fq.

XXI. *Contra veritatem aut defenfive aut offenfive pugnatur*. Prius fit tum per mediorem gratiæ evitationem, tum per varia *effugia ac pretextus*, quibus peccator fibi illudit & contra rectiora monentes fe defendit. *Offenfive* aciem inftituunt, qui five verbis quoad veritatem *prophanis*, quoad personas *contumeliofis*, five denique *perfecutionibus* atrocioribus infurgunt contra illos, a quibus corripuntur Jud. 6. 15. Jef. 11 x. 14. 15. Joh. xv. 21. Subtilius, fed & paffim infelicius, idem faciunt, qui confcientiæ morfus violentis remediis, vino, alea, pravis confortiis opprimere contendunt, verum ita agentes id duntaxat lucrantur, ut

ut *conscientiam* adipiscantur *canteriatam*. 1. Tim. IV. 2.

XXII. Ut autem ad hoc fastigium *malitia* aliquando pertingat, *a parte Dei* intercedit *judicium* justissimum in illos, qui mediis salutis diu sunt abusi, quod sapientissimum circa quosdam dispensatur, ut summum robur tyrannidis renebrarum appareat. Verum *a parte hominis* accedit ipsius corruptionis indoles, per quam fit, ut in vitiositate æque ac in sanctimonia progressus detur Apoc. XXI. 11. 2. Petr. 11. 20.

XXIII. Altera classis peccatorum degit in *Statu convictionis* sive *excitatae conscientie*, per quem quasi in confinio proximo Regni gratiæ versantur Act. XXVI. 28. In hunc statum perducti sunt per *ἐλεγχον*, *תוכחה* / *convictionem*, quam Spiritus sanctus non solum *castigans gentes* per opera Dei externa traditionisque Patriarchalis reliquias Ps. XCIV. 10. sed multo magis per præconium verbi sub externa vocatione adhibet, ut veritatis salutaris pondus viæque ad vitam necessariam inflexionem peccator agnoscat Joh. XVI. 8. Hebr. IV. 12. Hæ convictiones *sæpe salutare* sunt; sed & *sæpiuscule abortiuntur*. Illas *genuinas*, has *spurias* appellamus; & in hoc casu *varios effectus* iterum gignunt.

XXIV. *Tristiores effectus* in illis sunt conspicui, qui aut *melancholicis terroribus* acti desperationis laqueo irretiuntur; aut *suppressis conscientie* motibus in majorem *obdurationem* incidunt; aut, cum veritatem oppugnare nequeant, *hypocritice* ei se subjiunt; aut *præparatorios* hos motus pro

initiis gratiæ reputantes, se ipsos misere decipiunt.

XXV. *Tolerabilior* eorum fors est, qui vi conscientiæ adacti multa carnis inquinamenta exunt, externe quoque media gratiæ usurpant, verum ulterius non progrediuntur, quoniam aut *impotentiam* suam prætendunt, aut conversionem suam sub variis prætextibus *procrastinant*.

XXVI. Circa *actus* quoque *vitiosos* distinctio est observanda. Quidam enim sunt huic *statui* cum *statu gratiæ* communes, alii *statui corruptionis* privative congruunt.

XXVII. Quoad priorem classem notamus, *materiam* quidem *actionis prave* eandem esse, a quocunque edatur, nihilominus accedere posse circumstantias *personarum, locorum, temporum*, per quas idem numero peccatum plus minusve a statu gratiæ abluat. Tolerari adeoque possunt in *idiota*, in asperiori *persecutione* ac præsentis mortis periculo, nec non sub *Oeconomia Legis*, quæ non possunt excusari in *Doctore*, in *serenis* temporibus, & sub *Oeconomia Evangelii*.

XXVIII. Potissimum autem inter utriusque status peccata discrimen interior eorum forma constituit. Qui enim gratia salutari destitutus est, cum nullum aliud principium agens & impellens, quam carnem, in se habeat, *lucta* contra peccatum, nisi quatenus uno vitioso affectu alium expugnat, est ignarus, & fixum habet male agendi *propositum*, & *pœnitentiæ* circa peccatum, quæ tale, expers est. Hinc *malum facere* cum emphasi ipsi tribui solet Joh. III. 20. 8.

XXIX. Actionum autem, quæ corrupto *statui*

tui *solum* competunt, aliæ aliis sunt *atrociores*. Quædam intra *conatum* subsistunt, aliæ plene *perpeirantur*. Et inter has eminent, quas Scriptura *peccata clamantia* nominat Gen. IV. 10. XVIII. 20. Jac. V. 4. aut quæ *elata manu* fiunt Num. XV. 30. Job. XV. 25. Continuatio frequentior talium actionum, per quam *adjicitur peccatum peccato* Jes. XXX. 1. Ezech. XXI. 14. singulare momentum habet ad corruptionem habitualem obfirmandam atque augendam, unde eorum est, qui *se vendiderunt ad faciendum malum*, 1. Reg. XXI. 20. 25. 2. Reg. XVII. 17. Atrocissima sunt, quæ pro *irremissibilibus* declarantur, quorum exempla prudenter ad similes casus transferenda occurrunt Matth. XI. 31. 32. Hebr. VI. 4--6. X. 26. 1. Joh. V. 16. 17.

XXX. Quando *status* hic confertur cum indole vera *Theologia activa*, certum est, quod doctrina ejus, quum præcise & secundum scopum Dei illam revelantis rem perpendimus, ad hanc hominum classem directe non pertineat. Nam ad operandum secundum *Legem operum* peccator nullas vires habet. Formula autem *Fœderis gratiæ*, qualem Evangelium proponit, ad illum non pertinet, qui in illud transire hætenus noluit.

XXXI. Nihilominus plane otiosa circa *statum corruptionis* hæc scientia non est, sed diversimode circa eum versatur. Primo *per indirectum* illum excutere & cum statu gratiæ conferre *regentis* maximi momenti est, ut illi, qui ex eo sunt liberati, accuratius cognoscantur, & ad varia *gratitudinis* erga Deum *humilitatis* quoad seipfos, ac *misericiæ* erga proximum officia incitentur.

XXXII.

XXXII. *Quin & directe*. prout occasio se fitit, hominem *irregentium* hac doctrina imbuere juvat.

(1) Deus exigendi obedientiam etiam ab illis, qui in peccatis mortui sunt, jus habet, quia vigor Fœderis operum per amissionem imaginis divinæ non destruitur, & quia homo corrupteus in hac vita per longanimitatem Dei novis *beneficiorum* vinculis constringitur.

(2) Conversio *hypocritica* a *sincera* non semper quoad alios distingui potest.

(3) Multo magis obscurum est, an qui adhuc dum in statu peccati degunt, non in futurum convertendi sint.

(4) Quoad illos etiam, qui in peccatis ad finem perseverant, doctrina hæc utilis est, quia ipsos sæpenumero ab atrocioribus peccatis absterret, & ad jus Dei cum horrore agnoscendum adigit.

(5) Quoad illos, qui adhuc sunt convertendi, scientiæ hujus diligens tractatio medium salutare erit ad emendationem eorum promovendam, & ad illos sub initiis gratiæ dirigendos.

C A P V T Q V A R T V M.

De homine spectato in statu gratiæ.

S U M M A R I U M.

I. Status gratiæ indoles vera edocetur §. 1---29.

A. Ex